

PROJECTE BÀSIC I EXECUTIU:

CONSOLIDACIÓ, CONSERVACIÓ, RESTAURACIÓ I MILLORA DE L'ÚS DE LA VISITA PÚBLICA DEL RECINTE SOBIRÀ DEL CASTELL D'ERAMPRUNYÀ (Gavà, Baix Llobregat)

ANNEXOS:

**C- INFORME D'AVALUACIÓ D'IMPACTES I MESURES
AMBIENTALS DE LES ACTUACIONS PREVISTES AL
PROJECTE EXECUTIU DE CONSOLIDACIÓ, CONSERVACIÓ,
RESTAURACIÓ I MILLORA DE L'ÚS DE LA VISITA PÚBLICA
DEL RECINTE SOBIRÀ DEL CASTELL D'ERAMPRUNYÀ**

Setembre 2025

Financiado por
la Unión Europea
NextGenerationEU

Plan de
Recuperación,
Transformación
y Resiliencia

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE INDUSTRIA, COMERCIO
Y TURISMO

SECRETARÍA DE ESTADO
DE TURISMO

Ajuntament
de Gavà

RGD Arquitectura

Roger Guitart Domingo, arquitecte
Col·legiat núm. 59.398-2

INFORME D'AVUACIÓ D'IMPACTES I MESURES AMBIENTALS
DE LES ACTUACIONS PREVISTES AL PROJECTE EXECUTIU DE CONSOLIDACIÓ, CONSERVACIÓ, RESTAURACIÓ
I MILLORA DE L'ÚS DE LA VISITA PÚBLICA DEL RECINTE SOBIRÀ DEL CASTELL D'ERAMPRUNYÀ

DOCUMENT
INFORMAT

PROJECTE EXECUTIU
CONSOLIDACIÓ, CONSERVACIÓ, RESTAURACIÓ I MILLORA DE L'ÚS DE LA VISITA PÚBLICA
DEL RECINTE SOBIRÀ DEL CASTELL D'ERAMPRUNYÀ (Gavà, Baix Llobregat)

RGD Arquitectura, setembre 2025

MEMÒRIA I PLÀNOLS

1. ANTECEDENTS

En el marc del programa de subvenció *NextGeneration – Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència* del Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme, l'Ajuntament de Gavà promou la redacció d'un projecte executiu per a executar les fases d'algunes etapes que estableix el *Pla Director del castell d'Eramprunyà* (Servei de Patrimoni Arquitectònic Local SPAL, de la Diputació de Barcelona, 2016).

El Projecte executiu defineix les actuacions per conservar, protegir i recuperar el monument mitjançant la consolidació i restauració dels seus elements i sistemes constructius, sense que això comporti la pèrdua de valor històric, arquitectònic o documental. El Projecte compleix les traces establertes al Pla Director definint les solucions adaptades a les necessitats actuals del monument i a les solucions als resultats de les últimes intervencions arqueològiques realitzades en data de juliol de 2025.

2. OBJECTE DE L'INFORME

L'objecte del present informe és analitzar els treballs previstos al *Projecte executiu de consolidació, conservació, restauració i millora de l'ús de la visita pública del recinte sobirà del castell d'Eramprunyà* i, tenint en compte les particularitats més rellevants del medi natural identificades en l'àmbit d'actuació, proposar les mesures necessàries per a minimitzar els efectes potencials negatius amb l'objectiu que l'actuació sigui compatible ambientalment.

3. RESUM DE LES ACTUACIONS PREVISTES EN PROJECTE

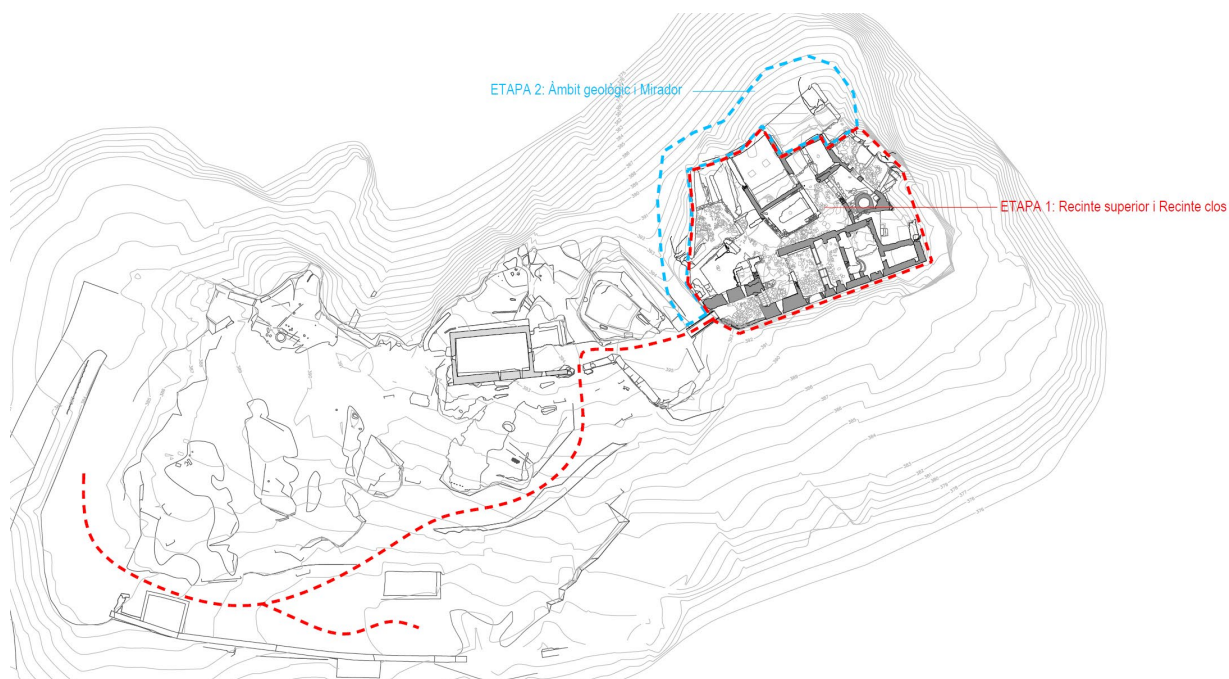
Les intervencions previstes al projecte formen part de les etapes següents del Pla Director:

- Etapa 0: Mesures prioritàries
- Etapa II: Fase B: Adequació a la visita pública – Fase inicial
- Etapa III: Fase A: Restauració del Recinte Superior

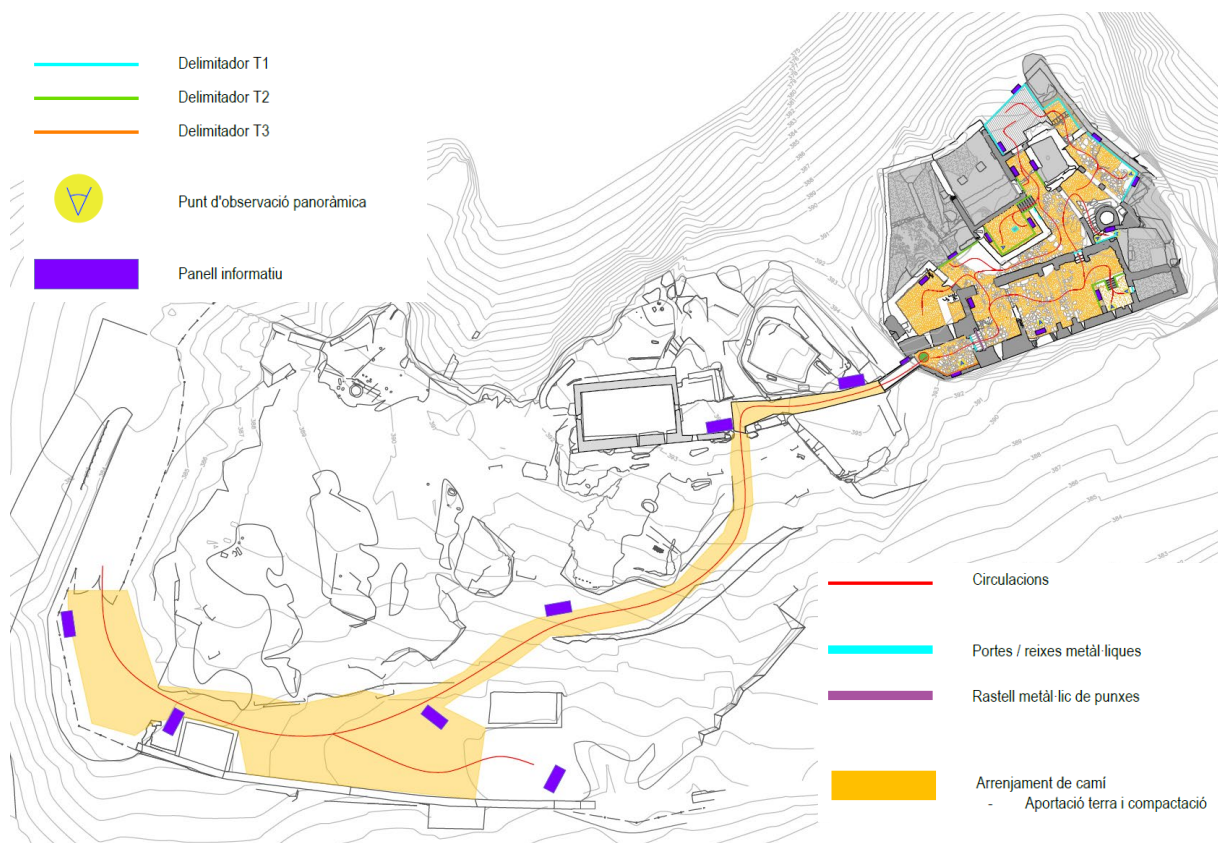
El projecte també es planteja dividit en dues fases o etapes diferenciades que preveuen actuar en un àmbit total de 1.114 m².

- Etapa 1. Recinte Sobirà (excepte àmbit F).
Inclou l'actuació a la major part del recinte sobirà i a les seves estructures.
Superfície: 805 m².

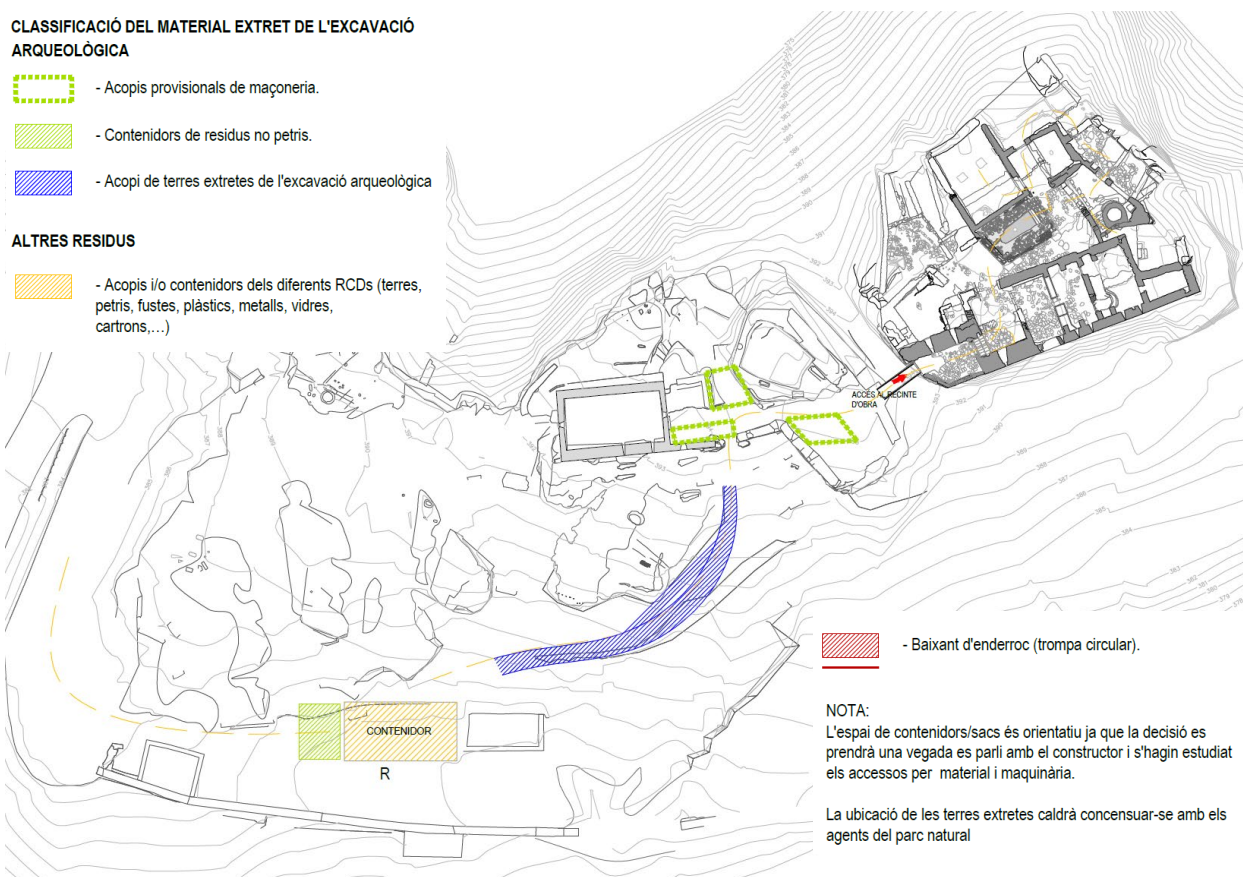
- Etapa 2. Consolidació geològica i Mirador (àmbit F).
Consolidació geològica del front nord i nord-oest del turó on s'assenta el castell i intervenció de l'àmbit F del recinte sobirà on es projecta una plataforma mirador.
Superfície: 309 m².

Detall del plànol EI 03. Àmbit d'actuació i etapes. Planta (setembre 2025).

Detall del plànol P 03. Proposta. Planta circulacions i adequació a la visita (setembre 2025).

Detall del plànol R 01. Residus. Recinte sobirà (setembre 2025).

El projecte contempla un conjunt d'actuacions geològiques, actuacions de restauració i actuacions per a l'adequació a la visita i a l'ús públic que es resumeixen a continuació.

- Neteja, consolidació i estabilització del mur de migdia que forma part del baluard, al costat del portal d'accés del Recinte Superior.
- Adequació a la visita pública del recinte actualment tancat, en el recorregut que condueix cap al Recinte Superior. Aquesta adequació serà de caràcter provisional, es preveu que els recorreguts puguin veure's modificats un cop s'hagin realitzat tots els treballs de coneixement i restauració del conjunt monumental.
 - Intervenció arqueològica per aprofundir en aquells àmbits on sigui necessari el coneixement històric per poder traçar els recorreguts d'adequació. Es contempla part d'excavació arqueològica de diferents àmbits que no van poder ser exhaurits en la intervenció del passat juliol de 2025.
 - Consolidació de les estructures descobertes i afectades.
 - Treballs i paviments per a la correcta evacuació de l'aigua.
 - Adequació dels recorreguts de visita amb aportació de material, millora de l'accessibilitat i de la seguretat mitjançant la col·locació d'elements de protecció dels recorreguts de visita. Els elements de protecció instal·lats seran baranes, graons, rampes o escales d'estructura principalment metàl·lica, amb suports que afectin el mínim possible al subsòl arqueològic, fàcilment desmuntables i amb un disseny que ajudi a reduir el seu impacte amb l'entorn natural. Es projecten 3 tipologies de baranes/delimitadors molt similars entre ells (T1, T2 i T3).
 - Col·locació de senyalització i sistemes d'informació. El model serà homogeni en tot el castell per mantenir una mateixa línia estètica en la senyalització i retolació del monument.
 - Elaboració de documentació gràfica i planimetria de l'estat final.

- Consolidació i restauració de les restes dels espais i estructures del Recinte Superior.
 - Desmuntatge de les restes d'estructures de l'antiga masia i excavació arqueològica.
 - Intervenció arqueològica pel coneixement previ a la intervenció.
 - Neteja i sanejament de paraments.
 - Consolidació, restauració dels murs de maçoneria i restitució volumètrica dels murs de tancament dels principals àmbits amb morter de calç i/o morter de calç hidràulica.
 - Restauració de la sala de l'àmbit C, de la volta de l'àmbit W, de la volta de la cisterna, de l'accés al recinte de l'àmbit A, del perímetre del Baluard, dels arcs que delimiten els àmbits X i E, de les escales que donaven accés a la planta primera de la sala de l'àmbit C, del revestiment de la cisterna.
 - Restauració i recuperació d'elements singulars del recinte superior.
 - Tractaments, treballs i paviments per a l'evacuació correcta de l'aigua en tots els àmbits.
 - Adequació dels recorreguts de visita amb aportació de material, millora de l'accessibilitat amb elements tipus escales, rampes i graons, i millora de la seguretat mitjançant la col·locació d'elements de protecció per garantir la seguretat dels recorreguts de visita.
 - Senyalització i sistemes d'informació.
 - Accés pavimentat a l'àmbit del baluard, a la part superior de la cisterna i a l'àmbit del mirador.
 - Elaboració de sistemes d'informació mitjançant plafons, panells informatius i sistemes informatius en línia.
 - Elaboració de documentació gràfica i planimetria de l'estat final.
- Intervenció a nivell geològic del massís rocós on s'assenta el castell per garantir la continuïtat i estabilitat dels murs i els seus recolzaments a la base rocosa, així com permetre la instal·lació d'un mirador.
 - Protecció de les àrees toves amb un arrebossat de morter de calç o embevent-les en murs de formigó.
 - Estabilització i consolidació del massís rocós (blocs de pedra de grans dimensions que han perdut recolzament) mitjançant murs de formigó, emplenats de fissures i segellat d'esquerdes amb formigó armat, cosits dels blocs a la roca amb bulons (barres corrugades ancorades amb resina o ciment) i reparació dels retcats existents (reparació de murs i suports malmesos d'anteriors intervencions executades entre els anys 2010 i 2016).
 - Execució de l'estructura per a la plataforma en voladís per a un nou mirador mitjançant estabilització de roca, bulons, ancoratges i fonaments.
 - Cosit d'esquerdes superficials i millora de l'evacuació d'aigua d'escorrentia.

Vista panoràmica dels blocs de pedra a consolidar. Memòria tècnica de la digitalització 3D (Captae, octubre 2025).

Per a la intervenció d'estabilització geològica del massís rocós nord on s'assenta el castell (Etapa 2), el Pla Director preveia la realització prèvia d'un estudi geològic de tot el cingle a partir del qual es concretessin les actuacions de consolidació del mateix. Tal com s'exposa a la memòria del mateix projecte, la definició de les actuacions s'ha realitzat sense disposar de la versió definitiva complerta d'aquest estudi geològic; si bé s'han tingut en compte les indicacions dels redactors pertinents. A més, el projecte detalla que en totes les actuacions geològiques i en l'execució de la plataforma-mirador serà obligatori realitzar una visita prèvia in situ per a confirmar la viabilitat dels treballs per part dels tècnics geòlegs redactors de l'estudi geològic juntament amb la Direcció Facultativa i que l'empresa adjudicatària haurà d'elaborar un projecte tècnic signat de càlcul i validació de la solució aplicada amb les tècniques executives concretes que es prevegi adoptar.

D'altra banda, cal tenir que en compte que prèviament a la realització de les totes les actuacions geològiques, de restauració i d'adequació de l'ús públic, es preveu portar a terme desbrossades, tales d'arbres manuals i eliminació de plantes i d'altres herbes arrelades al parament i al peu del mur en tot el conjunt de l'àrea d'actuació, tant del recinte superior, com del front geològic a intervenir i de l'àmbit del camí del recinte inferior. Respecte aquests treballs, el projecte contempla que les desbrossades i tales es realitzin sota la supervisió i control dels tècnics medi ambientals de l'ADF del Parc del Garraf pel control d'espècies vegetals protegides.

La condició de Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN) obliga que la intervenció s'ajusti al compliment de la Llei 9/1993 del Patrimoni Cultural Català. A més, pel fet de tractar-se d'un BCIN, formar part del *Pla Especial de Protecció i Catàleg de Patrimoni Arqueològic de Gavà* (jaciment ibero-romà) i del *Pla Especial de Protecció i Catàleg del Patrimoni Arquitectònic de Gavà*, totes les actuacions a realitzar es faran amb seguiment arqueològic per un tècnic especialitzat.

4. CONSIDERACIONS AMBIENTALS EN RELACIÓ AL PROJECTE

Anàlisi ambiental de l'àmbit de les intervencions previstes en projecte

L'interès ambiental de l'espai natural en el qual s'insereix el castell d'Eramprunyà queda reconegut en estar inclòs al Pla d'Espais d'Interès Natural de Catalunya (PEIN) del Massís del Garraf, a la Xarxa Natura 2000 (Codi ES5110013-Serres del Litoral Central), en Zona d'especial Conservació (ZEC) i en Zona d'especial protecció per a les aus (ZEPA). En termes geològics, la importància de l'espai també queda recollida a l'Inventari d'espais d'interès geològic de Catalunya, dins la Geozona Eramprunyà – La Desfeta (codi EIG 347).

Aquestes figures, a més de reconèixer el valor ambiental i geològic de l'espai, es concreten amb instruments de protecció de l'entorn natural que cal tenir en compte amb l'execució de les actuacions previstes al projecte.

El *Pla Especial de Protecció del Medi Físic i del Paisatge de l'Espai Natural del Garraf* posa especial èmfasi en la presència de l'herba anual *Succowia balearica* (declarada com a vulnerable per la Resolució AAM/732/2015) al turó del castell, identificant-la normativament com a flora protegida. Així mateix, prohibeix qualsevol activitat que pugui malmetre el margalló *Chamaerops humilis* (rellevant per ser la única palmera autòctona d'Europa), present a l'àmbit on s'actua.

D'acord amb els Models de distribució faunístics (2024) de la Generalitat de Catalunya, basats en la presència d'espècies detectades i en la qualitat de l'hàbitat, la zona del castell d'Eramprunyà (quadrícula 1x1km) és una zona òptima i bona per a espècies d'aus d'interès com són l'àguila cuabarrada *Aquila fasciata*, el còlit negre *Oenanthe leucura*, el tallarol capnegre *Curruca melanocephala*, la tallareta cuallarga *Curruca undata*, el falcó

pelegrí *Falco peregrinus*, la mallerenga carbonera *Parus major*, la mallerenga cuallarga *Aegithalos caudatus*, el falciot negre *Apus apus*, el ballester *Tachymarptis melba*, el cargolet *Troglodytes troglodytes*, la merla comuna *Turdus merula* i el pit-roig *Erithacus rubecula*.

Pel que fa als amfibis, els petits punts d'aigua de l'àmbit poden ser zones adequades pel cicle vital d'espècies com la reineta meridional *Hyla meridionalis*, la granoteta de punts *Pelodytes punctatus*, el gripau corredor *Epidalea calamita*, el tòtil comú *Alytes obstetricans* i la granota verda *Pelophylax perezi*.

Cisterna del recinte jussà.

Detall d'una sargantana cuallarga *Psammodromus algirus*.

Estructura de murs utilitzada com a talaia per a aus.

Cotxa fumada *Phoenicurus ochruros* als murs del castell.

Cadolla amb acumulació d'aigua pluvial.

Detall d'una cavitat apte per a espècies fissurícoles.

Pel que fa als rèptils, els Models de distribució faunístics indiquen que l'àmbit és una zona adequada per a la presència de l'escurçó ibèric *Vipera latastei* i la serp de ferradura *Hemorrhois hipocrepis* atenent a la qualitat de l'hàbitat.

En relació als mamífers, destaquen els ratpenats fissurícoles que habiten en forats i escletxes de murs o arbres vells com el ratpenat de vores clares *Pipistrellus kuhlii*, el rater gros *Myotis myotis* i el ratpenat orellut gris *Plecotus austriacus*. També cal esmentar, d'acord amb els Models de distribució faunístics, la geneta *Genetta genetta* atenent a la qualitat de l'hàbitat de l'entorn del Castell com a zona òptima per a l'espècie.

Impactes ambientals potencials sobre la biodiversitat

Els impactes ambientals potencials negatius sobre la biodiversitat derivats de les actuacions previstes en el projecte poden estar associats principalment a la modificació d'ambients d'interès, a la interacció directe, a l'adequació de zones d'acopi de maquinària, de materials i de residus, a les excavacions i als moviments de terres.

Tanmateix, es tracta d'impactes moderats que, amb la correcta adopció de mesures ambientals, seran compatibles amb la preservació de les principals espècies de fauna i de flora d'interès.

Identificació de mesures ambientals

Vistes les obres previstes en projecte i tenint en compte les particularitats ambientals de l'àmbit, es proposa adoptar les mesures ambientals que s'exposen a continuació.

- El replanteig de l'obra haurà d'incloure aspectes de vigilància ambiental per a la no afectació d'espècies sensibles i d'interès.
- Prèviament a l'inici dels treballs caldrà delimitar la zona d'ocupació temporal per a l'estacionament de vehicles, de maquinària i d'acopi de materials, amb una planificació dels recorreguts dins el recinte del castell per preservar les zones d'interès ambiental d'afectacions directes o indirectes.
- Caldrà marcar específicament els indrets on s'identifiquen exemplars de sucòvia *Succowia balearica* i de margalló *Chamaerops humilis* per evitar-ne l'afectació. En cas que no sigui possible evitar l'afectació de peus de sucòvia, caldrà adoptar les mesures indicades a l'*Informe del servei de Biodiversitat i Medi Natural* de 13 de juny de 2025 (expedient 9033-63708-2025):
 - recol·lectar les llavors i emmagatzemar-les al jardí Botànic de Barcelona.
 - extreure la primera capa del sòl, fins uns 15 cm de fondària, de la zona amb presència de sucòvia i conservar-la en un lloc proper a l'obra, en les condicions adients.
 - en finalitzar les obres, sembrar les llavors (recol·lectades i emmagatzemades) i escampar el sòl (retirat i conservat), en els indrets que s'acordin entre els tècnics del Parc del Garraf i el Servei de Biodiversitat i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya.
- Prèviament a l'execució dels treballs d'estabilització geològica, i tenint en compte que l'àrea d'influència de les actuacions pot interferir amb una àrea crítica per a la reproducció d'espècies d'aus rapinyaires, caldrà identificar, en coordinació amb els tècnics de fauna del Parc del Garraf, possibles emplaçaments de zones de cria i preservar-los de les actuacions.
- S'haurà de senyalitzar un perímetre de protecció de l'arbre d'interès número 48 Pi del Castell *Pinus pinea* identificat al turó i catalogat a l'*Ordenança reguladora dels arbres i arbredes d'interès local de Gavà*.

- Caldrà adoptar mesures específiques per evitar la introducció i dispersió de flora exòtica invasora catalogada al *Reial decret 630/2013, de 2 d'agost, pel qual es regula el Catàleg espanyol d'espècies exòtiques invasores* tenint en compte que en el recinte s'ha identificat la presència d'atzavara *Agave americana*. Com a mesura complementària, caldria eradicar els peus d'atzavara identificats en l'àmbit dels treballs seguint les indicacions del [Protocol 4 Control químic de l'atzavara \(Agave americana\)](#).
- S'haurà d'evitar la col·locació de malles o elements metàl·lics en la coronació dels murs del castell per preservar-los com a ambients rupícoles d'origen antròpic d'interès com a talaia per la fauna.
- S'haurà de preservar alguns forats al terç superior dels murs del castell com a refugis per a espècies de fauna fissurícola i suport a la cria d'aus rupícoles.
- Caldrà preservar algunes cadolles, clots naturals de forma circular que apareixen sobre la roca on s'acumula l'aigua, per la seva importància com a ambients aquàtics efímers.
- La cisterna del recinte jussà, situada a les proximitats del recorregut d'accés, s'ha de conservar com un punt d'aigua temporal on s'acumula l'aigua de pluja, lliure de residus, preservant les plantes aquàtiques que s'hi desenvolupen espontàniament (*Typha angustifolia*) i eliminant les espècies oportunistes.
- En la via d'accés al castell i la circulació en l'àmbit de les actuacions, caldrà evitar malmetre la brancada d'arbres o arbusts i evitar alterar el ferm del camí a causa del pas de la maquinària. En cas d'haver-hi el risc que la circulació interfereixi amb la vegetació o amb el ferm, s'efectuarà una poda prèvia dels peus afectats i es restaurarà el ferm recuperant les condicions originals. Els vehicles i la maquinària circularan a velocitat reduïda durant el transcurs de les obres.
- El manteniment de la maquinària es realitzarà en tallers externs i s'adoptaran totes les mesures necessàries per evitar abocaments accidentals d'olis o hidrocarburs. Durant les obres s'adoptaran mesures i controls específics de l'estat de manteniment de la maquinària, per a evitar qualsevol abocament accidental de residus o líquids contaminants al sòl.
- Les obres s'executaran adoptant les mesures necessàries per a minimitzar el risc d'incendi forestal.
- S'efectuarà una revisió de la maquinària i es prendran totes les mesures tècniques necessàries per a no sobrepassar els nivells d'immissió acústica que disposa la normativa.
- No s'utilitzarà enllumenat per a treballar durant les hores de menys il·luminació. Les obres es portaran a terme durant el dia.
- Es garantirà una correcta gestió dels residus generats. Els residus en fase d'execució d'obres es classificaran a peu d'obra, es transportaran i se'ls donarà una gestió adequada segons cada fracció.
- El material fruit de les desbrossades de vegetació s'eliminarà mitjançant trituració i estesa com a *mulch* per a la seva incorporació al sòl.
- El mirador hauria de ser lliure d'elements reflectants i paraments de vidre per evitar xocs i col·lisions amb l'avifauna.

5. CONCLUSIONS

Amb la correcta adopció de les mesures ambientals indicades en el present informe, l'execució dels treballs previstos al *Projecte executiu de consolidació, conservació, restauració i millora de l'ús de la visita pública del recinte sobirà del castell d'Eramprunyà* es preveu compatible amb la preservació dels principals valors ambientals de l'entorn.

Gavà, octubre de 2025.

Autors de l'informe

Josep Illa i Antich
Phragmites

Biòleg Col·legiat núm. 11883-C
josep@phragmites.com

Mireia Fargas i Carbonés
Phragmites

Ambientòloga Col·legiada núm. 752
mireia@phragmites.com

Carrer dels Arcs, 2
08251 Santpedor
629053063